

Komornik nie dowie się o rachunku w banku

POSTĘPOWANIE | Pracodawca musi podać organowi egzekucyjnemu numer konta pracownika wtedy, gdy przelewa na nie świadczenia objęte zajęciem. Brak tej dyspozycji lub jej wycofanie zwalnia go z tego obowiązku.

RENATA MAJEWSKA

■ Komornik w zajęciu wynagrodzenia za pracę oraz wierzytelności zasilku chorobowego wezwał pracodawcę do dokonywania potrąceń oraz do przekazania w ciągu tygodnia wymaganej odpowiedzi, w tym do wskazania numeru rachunku bankowego pracownika (dłużnika). Czy pracodawca zawsze ma obowiązek ujawniać konto, na które przekazuje wynagrodzenie, jeżeli w zajęciu pojawi się takie żądanie? Niezależnie od tego, czy komornik oznaczył tę informację w szczególności dla siebie sposób czy nie? – pyta czytelniczka.

Choć takie jest powszechne przekonanie, pracodawca nie zawsze ma obowiązek udostępnić numer rachunku bankowego na wezwanie komornika, który prowadzi egzekucję z należnego pracownikowi wynagrodzenia za pracę, zasilku czy innych wierzytelności.

Obowiązki zakładu

Aby zająć wynagrodzenie za pracę, komornik wzywa pracodawcę, aby w ciągu tygodnia: ■ przedstawił za okres trzech miesięcy poprzedzających zajęcie – za każdy miesiąc oddzielnie – zestawienie okresowego wynagrodzenia dłużnika za pracę oraz oddzielnie jego dochodu z wszelkich innych tytułów, ■ podał, w jakiej kwocie i w jakich terminach zajęte wynagrodzenie będzie przekazywane wierzycielowi, ■ w razie istnienia przeszkód do wypłacenia pensji – złożył oświadczenie o rodzaju tych przeszkód, a w szczególności podał, czy inne osoby roszczą sobie prawa, czy i w jakim sądzie toczy się sprawa o zajęte wynagrodzenie i, czy oraz, o jakie roszczenia została skierowana do zajętego wynagrodzenia egzekucja przez innych wierzycieli. Po stronie pracodawcy istnieje obowiązek niezwłocznego zawiadomienia komornika oraz wierzyciela o każdej zmianie powyższych okoliczności (art. 882 § 2 kodeksu postępowania cywilnego).

Kiedy informować

Organ egzekucyjny może zasięgać m.in. od instytucji i osób nieuczestniczących w postępowaniu informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji (art. 761 § 1 k.p.c.). Organy administracji publicznej, urzędy skarbowe, organy rentowe, banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, podmioty prowadzące działalność maklerską, organy spółdzielni mieszkaniowych, zarządy wspólnot mieszkaniowych, inne podmioty zarządzające

mieszkaniami i lokalami użytkowymi, jak również inne instytucje mają obowiązek na piśmie żądanie komornika udzielić mu informacji niezbędnych do prawidłowego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia oraz wykonania innych czynności wchodzących w zakres jego ustawowych zadań, w szczególności dotyczące stanu majątkowego dłużnika oraz umożliwiających identyfikację składników jego majątku (art. 2 ust. 5 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji).

Pracodawca mieści się w zakresie pojęcia „osoby nieuczestniczącej w postępowaniu” z art. 761 k.p.c. W związku z tym ma obowiązek udzielić komornikowi informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji. Jednakże musi on, a nawet nie może, udostępnić wszystkich danych o pracowniku – dłużniku, jakie posiada, lecz tylko te niezbędne do prowadzenia tej konkretnej egzekucji, tj. z wynagrodzenia za pracę, z zasilku czy z umów cywilnych (z innych wierzytelności).

Są kontrowersje

Na tym tle powstają wątpliwości, czy zakład ma obowiązek podania na żądanie komornika numeru rachunku bankowego pracownika – dłużnika. Część prawników opowiada się, zdecydowanie przeciw, twierdząc, że: ■ elementy tajemnicy bankowej, do której należy numer konta bankowego, może zdradzić tylko bank (art. 105 prawa bankowego), ■ pracodawca pozyskał od pracownika numer rachunku bankowego wyłącznie po to, aby tam przekazywał jego wynagrodzenie.

Z drugiej strony część ekspertów opowiada się za, powołując się głównie na art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych. Pozwala on na przetwarzanie danych osobowych, jeżeli jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub obowiązku wynikającego z przepisu prawa. W tym też tonie jest zachowane stanowisko GIODO w tej kwestii. ■ **patrz ramka.**

Jakie z tego wnioski

Reasumując, do kwestii należy podejść ostrożnie. Wyważona wydaje się odpowiedź, że pracodawca musi udostępnić na żądanie komornika prowadzącego egzekucję z wynagrodzenia za pracę, zasilków z ubezpieczenia chorobowego i/lub z innych wierzytelności (umowy cywilne, świadczenia socjalne z ZFŚS), numer rachunku bankowego pracownika – dłużnika wyłącznie wtedy,

•STANOWISKO GIODO

Czy komornik jest uprawniony do tego, aby otrzymać numer rachunku bankowego dłużnika od jego pracodawcy?

Tak, gdyż uprawniają go do tego przepisy prawa. Uzasadnienie: Podstawą prawną do przetwarzania przez komornika danych osobowych dłużnika na potrzeby prowadzonego postępowania egzekucyjnego stanowią przepisy ustawy z 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (k.p.c.), ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji oraz rozporządzenia ministra sprawiedliwości z 9 marca 1968 r. w sprawie czynności komorników.

W celu zajęcia wynagrodzenia za pracę komornik – na podstawie art. 882 § 1 k.p.c. – wzywa pracodawcę, aby w ciągu tygodnia: przedstawił za okres trzech miesięcy poprzedzających zajęcie, za każdy miesiąc oddzielnie, zestawienie okresowego wynagrodzenia dłużnika za pracę oraz oddzielenie jego dochodu z wszelkich innych tytułów. Ponadto wzywa pracodawcę, aby podał, w jakiej kwocie i w jakich terminach zajęte wynagrodzenie będzie przekazywane wierzycielowi oraz w razie istnienia przeszkód do wypłacenia wynagrodzenia za pracę złożył oświadczenie o rodzaju tych przeszkód, a w szczególności podał, czy inne osoby roszczą sobie prawa, czy i w jakim sądzie toczy się sprawa o zajęte wynagrodzenie i, czy oraz, o jakie roszczenia została skierowana do zajętego wynagrodzenia egzekucja przez innych wierzycieli. Natomiast po stronie pracodawcy istnieje obowiązek niezwłocznego zawiadomienia komornika oraz wierzyciela o każdej zmianie ww. okoliczności (na podstawie art. 882 § 2 k.p.c.).

Ponadto stosownie do art. 761 § 1 k.p.c. komornik, jako organ egzekucyjny, może żądać od uczestników postępowania złożenia wyjaśnień oraz zasięgać od organów administracji publicznej, organów wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej, organów podatkowych, organów rentowych, banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, przedsiębiorstw maklerskich, organów spółdzielni mieszkaniowych, zarządów wspólnot mieszkaniowych oraz innych podmiotów zarządzających mieszkaniami i lokalami użytkowymi, jak również innych instytucji i osób nieuczestniczących w postępowaniu informacji niezbędnych do prowadzenia egzekucji. Zaznaczyć jednak należy, że Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych nie może rozstrzygać o zakresie kompetencji komornika w kontekście ewentualnego uprawnienia do żądania od pracodawcy informacji dotyczących pracownika, w związku z wszczęciem wobec tego ostatniego postępowania egzekucyjnego.

Potwierdził to Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 2 marca 2001 r. (II SA 401/00), w którym orzekł, iż „(...) Generalny Inspektor (...) nie jest organem kontrolującym ani nadzorującym prawidłowość stosowania prawa materialnego i procesowego w sprawach należących do właściwości innych organów, służb czy sądów, których orzeczenia podlegają ocenom w toku instancji czy w inny sposób określony odpowiednimi procedurami (...)”. W związku z powyższym, skoro posiadanie przez komornika numeru rachunku bankowego dłużnika jest niezbędne do prowadzenia egzekucji z wynagrodzenia za pracę, to nie należy podania mu tej informacji przez pracodawcę dłużnika kwestionować z punktu widzenia ochrony danych osobowych.

Źródło: <http://www.giodo.gov.pl>

gdy wynagrodzenie przekazuje mu na konto. Udostępniając dane osobowe pracownika – dłużnika organowi egzekucyjnemu, pracodawca nie musi informować o tym zainteresowanego. Organ egzekucyjny jako organ państwowy nie mieści się w kregu „odbiorcy danych”, a tylko wtedy istniałaby taka powinność.

Często też pracownik – dłużnik po zajęciu jego wynagrodzenia składa szefowi oświadczenie odwołujące dyspozycję przekazywania pensji na konto bankowe. Robi to po to, aby komornik nie zajął mu rachunku. Gdy pracodawca

dostanie wezwanie komornika do podania numeru konta pracownika już po takim odwołaniu, nie może przekazać organowi egzekucyjnemu tej informacji. Nie jest ona wówczas niezbędna do prowadzenia egzekucji z wynagrodzenia za pracę.

Jeśli wbrew tym zasadom pracodawca bez uzasadnienia odmówi udzielenia komornikowi danych pracownika – dłużnika niezbędnych do prowadzenia egzekucji albo udzieli informacji świadomie fałszywych, komornik może nałożyć na niego grzywnę do 2000 zł. ■